

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0715/147/24

Warszawa, 4 grudnia 2024 roku

Szanowny Pan

Jakub Szmit

Dyrektor Departamentu Prawa Pracy

Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Dyrektorze,

w nawiązaniu do spotkania, roboczego dotyczącego wynagrodzeń pracowników samorządowych i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, które odbyło się w dniu 26 listopada br., przesyłam propozycję zmian, przygotowanych przez Związek Powiatów Polskich w wyżej wymienionym zakresie.

I. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych proponujemy:

1) wyodrębnienie w art. 4 ust. 2 obok stanowisk urzędniczych, stanowisk merytorycznych innych niż stanowiska urzędnicze

Obecnie pracownik samorządowy może być zatrudniony na stanowisku urzędniczym albo na stanowisku pomocniczym i obsługi. W praktyce grupa stanowisk „pomocniczych i obsługi” obejmuje bardzo zróżnicowane stanowiska pracy, od takich na których zatrudnienie nie wymaga posiadania żadnych kwalifikacji zawodowych (np. kelner, dozorca, pomoc kuchenna) po stanowiska, gdzie od pracownika wymaga się wykształcenia wyższego i specjalistycznej wiedzy (np. lekarz, psycholog, terapeuta, dietetyk, pracownik socjalny). Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach w drugiej grupie sygnalizują, że zakwalifikowanie ich do grupy stanowisk pomocniczych i obsługi, w sytuacji w której często wykonują pracę, bez której określone usługi publiczne nie mogłyby być świadczone (przykładem jest chociażby pracownik socjalny) jest deprymujące i nie sprzyja motywacji do pracy.

Stąd też proponujemy, aby w ustawie o pracownikach samorządowych wyodrębnić stanowiska urzędnicze, stanowiska merytoryczne oraz stanowiska pomocnicze i obsługi. Konsekwencją takiej zmiany byłaby zmiana innych przepisów ustawy.

2) w zakresie art. 38 ust. 1 zmiany dotyczące zasad przyznawania dodatków za wieloletnią pracę

Proponujemy zmienić zasady przyznawania dodatków za wieloletnią pracę (tzw. dodatków stażowych). W naszej ocenie z prawa do otrzymywania tego dodatku powinny być wyłączone osoby zatrudnione na stanowiskach pomocniczych i obsługi, a powinno ono przysługiwać pracownikom merytorycznym (tj. pracownikom zatrudnionym na stanowiskach urzędniczych oraz wskazywanych wyżej stanowiskach merytorycznych innych niż urzędnicze). Po wprowadzeniu zakazu zaliczania dodatku stażowego do minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz przy postępującym spłaszczaniu się wynagrodzeń pomiędzy poszczególnymi kategoriami zaszeregowania obecnie dochodzi do sytuacji, w której pracownicy bez żadnych kwalifikacji na stanowiskach nie związanych z ponoszeniem jakiegokolwiek odpowiedzialności za wykonywaną pracę zarabiają więcej niż pracownicy merytoryczni. Ponadto okres zaliczany do dodatku stażowego powinien uwzględniać doświadczenie zawodowe na takich stanowiskach pracy, które rzeczywiście mają przełożenie na większe doświadczenie zawodowe pracownika.

Podkreślamy, że przy takim wyodrębnieniu nie zachodzi obawa nierównego traktowania pracowników w zatrudnieniu, ponieważ pomimo zatrudnienia przez pracodawcę w ramach jednego zakładu pracy, mamy do czynienia z różnymi stanowiskami i różnymi zakresami obowiązków, stąd zmiana taka jest możliwa do przeprowadzenia bez obawy naruszeń pozostałych przepisów z zakresu prawa pracy. Należy również podkreślić, że ustawa o pracownikach samorządowych oraz szereg ustaw szczególnych, które regulują status pracowników samorządowych przewiduje różnice w zakresie wymogów kwalifikacyjnych, niekaralności, obowiązków w zależności od tego czy mamy do czynienia z pracownikami wykonującymi prace typowo pomocowe od pracowników merytorycznych. Zatem również po stronie praw pracowniczych w odniesieniu do wynagrodzeń, takie rozwiązanie byłoby zgodne z zasadami równego traktowania w zatrudnieniu.

3) w zakresie art. 38 ust. 2 przyznawanie nagrody jubileuszowej wyłącznie za pracę w sektorze publicznym

Konsekwencją nieco innego sposobu liczenia wysługi lat jest też inne przyznawanie nagrody jubileuszowej. W naszej ocenie nagroda jubileuszowa powinna stanowić gratyfikację za pracę w sektorze publicznym na stanowiskach urzędniczych oraz wspomnianych wyżej merytorycznych innych niż urzędnicze. Powinna to być zachęta do pracy w administracji publicznej. Obecnie dochodzi do sytuacji, w których nagrodę jubileuszową wypłaca się osobom, które dopiero zaczynają pracę w administracji publicznej, często nawet bez doświadczenia merytorycznego na zajmowanym stanowisku.

II. W rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych:

1) minimalny poziom wynagradzania w I stawce zaszeregowania równy stawce minimalnego wynagradzania za pracę przy jednoczesnym uporządkowaniu katalogu pracowników zaliczanych do poszczególnych kategorii zaszeregowania (uwaga 3 i 4).

Proponujemy przyjęcie, że w pierwszej kategorii zaszeregowania poziom minimalnego wynagrodzenia zasadniczego jest równy minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, jednocześnie wprowadzenie zasady, że do

pierwszej kategorii zaszeregowania zalicza się te stanowiska pracy, które nie zostały nigdzie indziej wykazane, co jednocześnie rozwiązuje problem konieczności kazuistycznego dopisywania do listy kolejnych stanowisk, które dotychczas nie zostały ujęte w rozporządzeniu.

Konsekwencją tej zmiany będzie brak konieczności corocznej nowelizacji rozporządzenia z uwagi na konieczność jego dostosowania do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Przy tak przyjętej stawce na poziomie I rozporządzenie będzie aktualizowało się samoistnie, wraz ze wzrostem stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę. Nie wykluczy to możliwości zakwalifikowania przez pracodawcę samorządowego pracownika do wyższej kategorii zaszeregowania.

2) kolejne poziomy wynagradzania stanowiące iloczyn stawki przyjętej w kategorii I i mnożnika

Kolejną podpozycją, w zakresie stawek wynagradzania w poszczególnych kategoriach zaszeregowania jest przyjęcie kolejnych stawek tj. od II jako iloczynu stawki I i mnożnika. Przy czym, nie proponujemy stawek wysokości mnożnika, pozostawiając tą kwestię do decyzji resortu. Wszystkie stawki wynagradzania przyjęte w poszczególnych kategoriach zaszeregowania będą powiązane z wysokością minimalnego wynagrodzenia za pracę, dla przykładu stawka w kategorii II będzie stanowiła 110% stawki wyrażonej w kategorii I. Wzrost kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę będzie automatycznie powodował wzrost stawek na wyższych kategoriach zaszeregowania.

Zabieg ten przyczyni się do zahamowania zjawiska spłaszczania wynagrodzeń względem kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Ponadto, z uwagi na fakt, że stawki nie będą już wyrażone w sposób kwotowy, będzie następowała ich automatyczna aktualizacja, wraz ze wzrostem stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę.

3) zmniejszenie kategorii zaszeregowania do maksymalnie XIV kategorii

Proponujemy również, zmniejszenie liczby kategorii zaszeregowania do maksymalnie czternastu kategorii. Obecnie kategorii, jest zbyt dużo, co powoduje, że różnice pomiędzy poszczególnymi kategoriami (u dołu tabeli) wynoszą 50 zł. Należy też zauważyć, że w takiej sytuacji ścieżka awansu dla pracownika jest praktycznie żadna, bo awans z niższej do wyższej kategorii o jedno oczko wiąże się ze wzrostem wynagrodzenia o 50 zł brutto, co nie zachęca pracowników zarówno do podnoszenia swoich kompetencji jak i pozostawania przez wiele lat pracownikiem w administracji samorządowej.

4) uporządkowanie katalogów stanowisk, w szczególności stanowisk pomocniczych i obsługi

Należy dokonać gruntownego uporządkowania tabeli stanowisk poprzez zsyntezowanie nazw stanowisk. Obecnie występuje ogromna kazuistyka – tabele zawierają w sobie stanowiska, które mogą występować incydentalnie w jednostkach samorządowych jak i stanowiska, które owszem występowały w urzędach ale w ubiegłym wieku i obecnie stanowią jedynie przypomnienie, że kiedyś zawody takie istniały. Mnogość stanowisk, powoduje ponadto konieczność dopisywania kolejnych, w sytuacji gdy któryś z samorządów, pragnie utworzyć stanowisko w nigdy dotąd nieskasyfikowanej w tabeli nazwie.

Do pierwszej kategorii powinny być zaliczane co do zasady wszystkie stanowiska pomocnicze i obsługi. Nie oznacza to, że pracodawca samorządu nie będzie mógł wypłacać wyższych wynagrodzeń pracownikom

w tej grupie – taką możliwość nadal będzie dawała ustawa o pracownikach samorządowych oraz regulaminy obowiązujące u poszczególnych pracodawców.

Dla przykładu do I kategorii zaszeregowania powinny zaliczać się osoby wskazane obecnie w załączniku 3 cz. D Stanowiska pomocnicze i obsługi lp. 7, 9 (z wyłączeniem kierownika biblioteki), 10, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, stanowiska wewnętrznej służby ochrony, pomoc weterynaryjna, opiekun zwierząt, młodszy opiekun zwierząt, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, aspirant pracy socjalnej, opiekun, młodszy opiekun, opiekun w ośrodku pomocy społecznej, młodszy opiekun w ośrodku pomocy społecznej; w jednostkach działających w zakresie oświaty: pomoc nauczyciela, w zakładach wodociągowych i kanalizacji: odczytywacz wodomierzy-inkasent, dyżurny pogotowia wodnokanalizacyjnego itp.

Podkreślamy przy tym, że opisywane zmiany należy przeprowadzić łącznie tj. zarówno zmiana numeracji kategorii zaszeregowania jak i scalenie tabeli stanowisk poprzez jej uporządkowanie.

5) wykreślenie z rozporządzenia wymogów dotyczących wykształcenia odnośnie pracowników stanowisk merytorycznych jak i stanowisk pomocniczych i obsługi

Wydaje się również, że nie ma potrzeby, aby szczegółowo opisywać wymogi jakie na wymienionych stanowiskach musi spełniać pracownik oraz ile lat doświadczenia powinien mieć. Należy postawić na racjonalność działania pracodawcy samorządowego, który jeżeli będzie chciał zatrudnić np. elektryka to postawi na pracownika mającego kwalifikacje w tym zakresie. Ponadto, w wielu przypadkach wymogi dotyczące zatrudnienia na poszczególnych stanowiskach np. bibliotekarza, pracownika socjalnego czy psychologa określają inne ustawy szczegółowe.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka